

DEBRECZEN

A DEBRECZENI FÜGGETLENSÉGI PÁRT HIVATALOS KÖZLÖNYE.

Előfizetési árak:
Helyben: Félévre 6.— kor. negyedévre 3.— kor.
Vidéken: Félévre 9.— „ negyedévre 4.50 „

Felelős szerkesztő:
SZATHMÁRY ZOLTÁN.

Egyes szám ára 4 fillér.
SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
Arany János-utca 2. szám. — Telefon 412.

Ó évi jegyzetek.

(Sz.) A megelégedettség csak ideig-óráig tartó szállóvendég az emberi szivekben, a boldogság csak átmeneti érzés a lelkek percről-percre változó hangulataiban.

Ezért igaz az a bölcséleti tantétel, hogy alig van a világon olyan ember, aki, — képzelőtehetségének megerősítése nélkül is — jobb sorsot ne tudna önmaga számára elképzelni.

Az emberiség bölcsőjének napsugaras, illatos Keletnek egyik ősrégi bűbajos meséje, az ezeregy csodás éjszakáról szólók közül való is ezt a filozófiai igazságot példázza, arról a szegény koldusról regélvén, aki gróf akart lenni majd herceg, nagyvezér végül uralkodó s mikor utolsó vágyát is elérte, azt kívánta, hogy Isten lehessen.

Mert az emberi szív vágyai nem ismernek határokat, mert minden emberi indulatok szülő-anya a — telhetetlenség.

*

Ha végig tekintünk a ravatalra fektetett ó-év elmúlt történetének sűrűn teleirt lapjain, oly kevesen vannak olyanok, akik a megelégedettség érzeteivel sziveikben bucsuznának el a nagy ha-

lottól. Ellenben a legtöbb ember vele együtt temeti el valóra nem vált álmait, teljesedésbe nem ment reményégeit, szívét-lelkét vérező csalódásait.

De azért némi rezignációt mégis kivált a lelkeinkből a bucsuzkodás. Mert multba néző szemekkel, emlékeink közt kutatva, mégis találunk itt-ott egy-pár szál nekünk nyíló virágát az örömmek, jól eső érzéseknek.

És eme rövid, pillanatnyi éltü boldog percek emlékei révén egy marék hantot mégis csak szeretettel dobunk a sirba szálló esztendő koporsójára.

*

Emberek életfolyása, háztartása azonos az államok lételevél, háztartásával.

Az elmúlt politikai év nem hozta meg a nemzet régen táplált vágyait a maguk teljességében, de sok-sok szép nemzeti törekvés megvalósulásának virágait köthettük bokrába mégis. A magyar nemzet legújabb s az előzőkhöz képest hasonlíthatlanul reményteljesebb, boldogabb korszakának krónikáiban nagyon előkelő hely jut az elmúlt esztendő történetének.

Hiába igyekeztek a nemzeti kormány munkáját megnehezíteni régi külső-ellenesség, valamint a magyarság kebeléből kialakult belső ellenfeleinknek, sze-

rencsére nem nagy tábora, kormányzásunk vezérlő férfiai államférfiúi bölcseséggel igyekeztek megvalósítani a nemzet jól felfogott érdekeit szolgáló törekvéseiket, mindazokat, amelyek alapját képezik Magyarország függetlenségének, biztosítását nemcsak közjogi, de gazdasági terén is.

*

A város belső életében nagyon mozgalmas eseményekre tekinthetünk vissza a bucsuzkodás órájában. Az elmúlt esztendőre esett a városi tisztikar, a város parlamenti intézményének, önkormányzati testületünknek restaurálása.

Izzó hangulatok, az elvek harcához nem méltó személyes tülekedések, félreértések gyakorta léptek előtérbe minden oldalról.

Ezen a téren is sok-sok felejteni valója van Debrecen város minden rangú és rendű polgárainak.

És mikor lezárjuk az elmúlt év mérlegét egyetlen őszinte kívánsággal tesszük azt. Mindazokat, akik sebeket kaptak, sebeket adtak őszintén felejtsek el a multakat. És jövőben legyen az elvek harca megtisztult az eme harcokhoz nem méltó fegyverektől.

Az év utolsó napján.

A „Debrecen” számára írta: **Vértessy Ida.**

Ti szálló évek rohanó folyója,
Ti futva lejtő fényes habszemek!
Reményeinknek törékeny hajója,
Szikláik közé hányszor tévedett!
— Ez év is elmegy sebes folyásával,
Meg nem pihenne: napja futva fut,
Óh mennyi könnyűt, mosolyt visz magával!
Míg a multnak mély tengerébe jut.

Kialvóban van már az égő fáklya,
Mely előbb fényvel sugárzott felénk.
Mire éjre száll halovány világa,
Utainkon im mennyi but lelénk!
Mosolyra sötét fátyolt vont a bánat
A tűnő fény csak bus árnyát hagyá:
Zokog a szív, elhunyt remény nem támad
S könnyűt könnyűre ejt a szem alá.

Óh hányan vannak akik bíró szívvél
Vártak sugaras szebb jobb jövőndöt
Szívükben édes bizva-bizó hittel,
Merítének mindig újabb erőt!
De vihar jött és összetépte ágát
Sok szép örömmek díszét szórta le,
Sok szívnek édes biztató világát
Kiolta a sors romboló keze.

És a ki bizott annyi szép reményben
Öröminek most ez év sirja lett,
Csüggeteg szívvel bánatos szemében
Megfagyott könnyel áll a rom felett!
A vesztés szívnek egy vágya maradt meg
Megpihenni majd ott lenni a porba
De délibábal csalogat az élet
— . . . S új vár épül a ledölt romokra!

Óh takard el év nyitott mély sirodba
Könyűt és but is vigy a sirba le!
Hadd boruljon rá minden fájdalomra
Csöndes felejtés szemfedője le!
Hadd épüljön fel az omladék felett
Ujabb reménynek biztos kőfala!
A csüggedt szívbe önts új erőt hitet:
Derengő újév fényes hajnala!

A lápi malomról.

A Debreczen számára írta: **Zéta.**

Kuzsók Gergely, a harangozó mondta
egyszer is másszor is. A mint megmondta,
szóru-szórua úgy lett.

Kuzsók Gergely mondta, hogyha Szent-
György éjszakáján a nagy szélben is megáll
a lápi malom vitorlája, baj éri a falut. Talán
végpusztulás.

Ugy mondta neki az apja is, a ki pedig

szavahihető ember hirében állott. Ugy mondta
a halálos ágyán.

Ugy is lett. Vajjon honnan tudta?!
Kuzsók Gergely hitt az apjának, terjesz-
tette is a hirt. Pedig a rossz hír jobban ter-
jed, mint a tűz a szélhen.

Terjedt is, tudta a falu legutolsó pende-
lyese is.

Kuzsók Gergely nagy tekintély volt a
lápiak előtt. Tanult ember volt, a kit, ha
józan volt, még a tiszteletes ur is meghall-
gatott.

Hanem ezért a babonáságáért lepisz-
kolta. Gergely arca olyan volt, mint a főtt rák,
de azért más nap a piacon mégis csak azt
halytogatta:

— Beszéljen, ki mit akar, amit mondtam,
megmondtam. Ha a szélben is megáll a ma-
lom Szent György éjszakáján, ördög lesz ve-
lünk. A lápi nép pedig jobban hitt Kuzsók-
nak, mint a tiszteletes urnak.

Amint mondta, ugy is lett.

A lápi nép Szent György éjszakáján min-
dég ott virrasztatta Kerekes Pált a malom
alatt. Kerekes Pált úgy tartotta a falu kegye-
lem kenyéren, de azután hűségesen vigyázott
is, hogy a faluban kárt ne tegyen senki fia,
pedig csak olyan csavargó féle volt, még a
baktárségből is kicseppent.

A DEBRECZENI LESZÁMOLÓ BANK

m. sz. (Piac-utca 49., a főpostával szemben)

heti visszafizetéssel olcsó kölcsönöket folyósít.

EGYHÁZ, ISKOLA.

A főiskola új háznagya.

A nyáron az egész város részvéte kísérte ki utolsó útjára a Kossuth-utcai temetőbe Soós Lajost, a debreceni főiskola érdemekben gazdag háznagyát. Azóta ez a fontos állás betöltetlen, míg végre tegnap a főiskola gazdasági tanácsa gondoskodott a háznagyi hivatal betöltéséről.

A gazdasági tanács elé a háznagyi hivatalra vonatkozólag hat ajánlat került. Ezek közül azonban kettőt nem tartott megfelelőnek a gazdasági tanács és így azokat visszavetette. A másik négy pályázó közül kettő egyáltalán nem kapott szavazatot, míg a gazdasági bizottság 13 szavazata közül kilenc Tóth Ferencre, a főiskola jelenlegi pénztári segéd-tisztjére, négy pedig Halász Dénesre, a jelenlegi háznagyi helyettesre esett. A gazdasági bizottság így tulnyomó szótöbbséggel Tóth Ferencet választotta meg háznagynak.

Tóth Ferenc legközelebb, már az új év első napjaiban elfoglalja hivatalát.

A politikai helyzet.

A bankügy és a fuzió.

Fővárosi tudósítónk jelenti: Az osztrák-magyar bank a bankszabadalom meghosszabbítására vonatkozó kérvénye rendes szolgálati uton tegnap érkezett meg a pénzügyminisztériumhoz. Az aktát az iktatóba tették át és tekintve az ügy fontosságát, Wekerle pénzügyminiszter soronkívül magához kérte a kérvényt, amely most a pénzügyminiszter előtt fekszik. A kérvény szövege teljes megegyezik a tíz év előtti ugyanezen tárgyban benyújtott kérvény szövegével.

*

Beavatott politikai körökben beszélnek, hogy Wekerle miniszterelnök újévi beszédében körvonalozni fogja azokat a feltételeket, me-

lyek mellett a fuzió létrejöhet. Ezeket a feltételeket a képviselők nagyrésze ismeri és azokat elfogadhatóknak találja. Ezek között a feltételek között szerepel a katonai kérdések rendezése és az új bankformula.

Annyi konstatálható, hogy a fuzió eszméje az utóbbi napokban erősen hódított a függetlenségi képviselők között. Még csak egy kis tábor van, amely akadékoskodik, de ez számban oly jelentéktelen, hogy a politika fejleményeire nagyobb befolyást nem gyakorolhat. Ezt a kis táborot Gaál Gaszton vezeti, nem nagy szerencsével, mert hívei száma napról-napra apad.

Mint értesülünk, Andrassy Gyula gróf belügyminiszter mindenekelőtt azt követeli, hogy a választójogi javaslat gyors letárgyalása biztosítottassék. Ez is a fuzió egyik feltétele és így valószínű, hogy ennek a javaslatnak parlamenti tárgyalása még a tavasszal fog megkezdődni.

Az új pénzügyi palota.

A miniszter leirata.

A Kossuth-utcai régi épület, melyben a pénzügyigazgatósági tisztviselők szűk szobákban végzik az állam érdekeire nézve fontos munkájukat, már nem felel meg a mai kor igényeinek. Elhangzott már a panasz úgy a tisztviselők, mint a közönség köréből, hogy a régi épületet ki kell cserélni s új hatalmas palotát kell teremteni a régi helyébe, mely diszére legyen a fejlődő városnak s amely minden tekintetben kielégítse úgy a közönség, mint a tisztviselők érdekeit.

A sok panaszra végre megmozdult a városi tanács. A cselekvés terére lépett s felírt a pénzügyminiszterhez az új pénzügyi palota építése tárgyában. Ez fontos lépés az új palota történetében, s ha a tanács megkezdett munkáját folytatni fogja, úgy nemsokára

meglesz az új pénzügyigazgatósági épület.

A miniszter válasza tegnap érkezett le a tanácshoz. Azt mondja benne, hogy az új palota építésére vonatkozólag igen szívesen tárgyalásba bocsátkozik a várossal, ha az olyan ajánlatot tesz, melyet a pénzügyi tárca elbir.

Mivel pedig Debrecen város és a nagyközönség érdeke kívánja, hogy az új palota felépüljön, hisszük, hogy a tanács meg fogja tenni az előnyös ajánlatot s nem fogja figyelmen kívül hagyni a fel-felhangzó panaszokat s így minél hamarabb gyönyörködhetünk a diszes palotában.

A délolaszországi katasztrófa.

A földrengés áldozatai.

Róma, december 30. Egész Olaszország mély gyászban van. A tőzsdék és színházak zárva vannak. Mindenütt segítő-bizottságok alakulnak. Az ország minden részében, különösen Palermóban és Cataniában orvosok és polgárok vesznek részt a segítő akcióban. Számos községből a tűzoltóság, valamint csapatok érkeznek Messzinába és Reggio di Calabriába, ahol a mentési munkálatokat szervezik. Mindenfelől részvétlívratok érkeznek, amelyek segítséget jelentenek be.

Az olasz királyi pár Nápolyban.

Nápoly, december 30. A király és a királyné este 7 órakor nagy embertömeg által élénken üdvözölve, ideérkezett és egyenesen az arzenálba ment, ahol a Viktor Emánuel gőzös fedélzetén Messzinába utazott.

Katonák a romok alatt.

Róma, december 29. Reggio di Calabriai jelentések szerint több száz katona a romok alatt van. Számos rendőr is meghalt vagy megsebesült.

A halottak.

Calanzaro, december 29. Palmiban eddig 300 holttestet húztak ki a romok alól. Attól

Kerekes vigyázott már három esztendeje a malomra Szent György éjszakáján.

Első ízben nem volt egy csepp szél sem, megrézfálta az idő a lápiakat. A másik két esztendőben vigan kelepelt a malom egész éjjel.

Előtte való napokban úgy hordta a nép az őrleni valót, hogy még egy hét mulva se lett felőrölve az utólja.

A negyedik évben úgy éjfél tájban azzal a hirrel lármázta fel a falut Kerekes, hogy mégis megállott a malom vitorlája, pedig olyan szél van, hogy a kalapját is lefutta szaladás közben a fejről.

Erre a szélre pedig éppen semmi szükségük sem volt ezuttal a lápiaknak, mert egy negyed óra mulva a falu végéről nagy világozás támadt. A félrevert harang zugása hirdette a tüzet.

A Kovács Mihály házán támadt a tűz. Egy óra mulva leégett két utca, a tűz még a zsindeyes templom tetőbe is belekapott.

Ugy oltották el nagy nehezen, a tiszteletes ur maga is ingujjra vetkőzve.

Lám, hogy megjövendölte Kuzsók Gergely, akinek megint az apja mondta a halálós ágyán.

Vajjon honnan tudta?!

II.

Dancsa György, a mezőbíró birta a lápi malmot. Ugy birta haszonbérbe, de nem valami sokat törődött vele.

Éppen úgy nem törődött vele, mint a feleségével, akinek pedig messze határban nem volt párja.

Míg leány volt, akadt kérője, minden útjára három. Gazdag, szegény ajánkozott, hogy úgy megbecsüli, még ha kell, a tenyerén is hordja.

A leány apja azonban — szigorú vasakaratu ember — azt mondta a leánynak; Dancsa György az első ember a faluban, ha lsten is úgy akarja, mezőbíró lesz az ősszel. Gazdaságában is vetekedik akárkivel; vagy az lesz a párod, vagy ha nem: le is ut, fel is ut. Országuton tövis is van, rózsza is van, — de a rózsza ritka, több a tövis. Se szeri, se száma. Dancsa György lett a leány, aki pedig meg nem érdemelte.

Talán többször is bejárt a városba, mint kellett volna. Ilyenkor aztán hétszámra odamulatott.

Dancsa Györgyné sirt, ritt. Vigasztalták majd így, majd úgy. Nem tart az sokáig, — lesz még szülő lágy kenyér.

Legjobban vigasztalta Kovács Mihály fia: Pista.

Az asszony szive nem volt köből. Így történt az eset.

III.

Szentgyörgy éjszakáján Kovács Pista ott mulatott Babos Klárinál a korcsmában. Ott hallotta, hogy Dancs György megint a városba duhajkodik.

Valaki bent járt a városban, az mesélte, de nagyon járja ám ott bent a kártya, a bor. Dancs szórja a pénzt, min a polyvát a rostagép.

Ugy történt, hogy Kovács Pista beállított a malomba. Ott pedig nagyban folyt a munka. A molnár legények azt se tudták, hol a fejük.

Hanem az inas (kenyeres pajtása Pistának) megsugta egy-két marok dohányért, hogy Dancsné odabent virraszt. Talán nem tud aludni. Nem jól van vetve a feje alja. Bizony-bizony, kár érte.

Ugy történt, hogy Dancsné ablakán bekopogtatott valaki: — Eresszen be egy-két szóra.

Az asszony szive nem volt köből. Hogy ennek így kellett történnie?!
IV.

Éjfél tájban váratlanul haza érkezett Dancsa Gyurka.

Négy lóval ment el, — kettővel jött vissza.

FEKETE Ujévi ujdonságaival
DEBRECZENBEN, Kistemplom mellett
uri divatüzlete
meg hódította az URİKÖZÖNSÉGET.

tartanak, hogy még 300 van alattuk. Bagmaróban a halottak száma 1000. Majdnem valamennyi ház elpusztult.

A menekülők.

Palermó, december 29. A messzinai szerencsétlenséget túlélt menekültek között ideérkezett Karalech Péter soproni polgár is.

Ujabb földindulás.

Palermó, december 29. Tegnap este 7 óra 30 perckor itt rövid ideig tartó újabb földlökést éreztek. A lakosságot rémület fogta el és szent képekkel a kezében jár az utcán.

Egy szemtanú.

Catania, december 30. Egy messzinai menekült meséli:

Lehetetlen leírni a rettenetes eseményt. A város óriási romhalmaz. Majdnem az egész lakosság életét veszítette. Csak néhány ezer polgár menekült meg. Az életben maradtak nyomorognak és ki vannak téve a téli idő viszontagságainak. Szivattyukra is szükség van a romok között pusztító tüzek oltásához. A pályaudvar is beomlott és valamennyi vasúti kocsi elpusztult. Az utcákat nem lehet felismerni. Az egyetem, a posta és távirtda hivatal, valamint a többi középület eltűnt. A gáz- és vízvezetékek teljesen elpusztultak. Az első órákban a város minden segítség híján volt, miután a hatóságok, csapatok, őrségek, orvosok és gyógyszerészeket a romok eltemették. Az első segítséget egyes hajók matrózai nyújtották. Ez alkalommal különösen egyes kereskedelmi hajók legénysége dicséretreméltó hősiességével tűnt ki.

Reggio di Calabria pusztulása.

Gerace Marina, december 29. Reggio di Calabria prefektusa, aki másként hangzó hírek ellenére sértetlen maradt és ideérkezett, beszéli, hogy Reggio di Calabria a földrengés következtében teljesen elpusztult. A katasztrófa ezrek életébe került. A prefektura és a többi kormányépületek beomlottak. A vidék más községekben is nagy kárt tett a földrengés.

A segélyakció.

Róma, december 30. Ma itt központi bizottság alakult, amely határozni fog azon összegekről, amelyeket a magán- és közjóté-

Ittas is volt, meg tán nyomta is a szívet valami. Szóbeszéd folyt erről-arról, mégis csak csalfa az asszony.

Mikor a malomba betoppant, a molnár legények arca olyan lett, mint a meszelt fal. Az inas mintha keresztet is vetett volna magára.

Dancsa bement lefeküdni.

Bár soha se lépte volna át a küszöböt.

V.

Nem telt bele tíz perc, egy lövés hallatszott ki a szobából.

A molnároknak sem kellett több. — Elakasztották a malomgépet, ki-ki futott amerre tudott.

Mintha a szép asszony szobája ablakát kitorpte volna valaki s kiugrott volna rajta.

Dancsa utánna lőtt és mikor látta, — hogy nem talált, — kiugrott utánna, — üzőbe vette.

Az üzőbe vett alak áthajította magát a Kovács Mihály háza kerítésén.

Itt támadt a tűz Szent György éjszakáján.

VI.

Dancsa Györgyöt úgy találták meg porrá égvé a templom fala alatt a zsarátnokban.

Kovács Pista s az özvegyen maradt szép asszony további története már nem ilyen szomorú.

Álmodjás meg önök.

konyság a messzinai áldozatok számára rendelkezésre bocsátott.

Az aostai herceg elnöklésével továbbsegítő bizottság alakult, amely a szenátus és a kamara elnökéből, a hadsereg és tengerészet vezérkari főnökéből, Róma polgármesteréből, a Vörös kereszt egyesület és a sajtósövetség elnökeiből, az olasz bank vezérigazgatóiból, a közegészségügy, valamint a polgári közigazgatás vezetőiből fog állani.

Szerbia tiltakozik.

A balkáni bonyodalom.

A monarchia és Anglia viszonya.

Bécs, dec. 30.

Szimics szerb követ ma kihallgatásra jelentkezett Aehrenthal külügyminiszternél, hogy átadja a szerb kormány tiltakozását a Drina mentén történt határsértés miatt.

Belgrád, dec. 30.

A bosnyák határról a legképtelenebb hírekkel látják el a szerbeket. Ujabb összetűzésről hoznak hírt szerb és osztrák-magyar határőrök között. Egyes lapok a háboru kitörését elkerülhetetlennek jósolják.

London, dec. 30.

A Times jelenti Bécsből: Cartridge az új bécsi angol nagykövet mielőtt Londonból elutazott, Grey angol külügyi államtitkárral arról tanácskozott, hogy mi volna a legjobb mód arra, hogy az Ausztria-Magyarországban az angol balkáni politika céljait és jellegét illetőleg fennálló ellentéteket eloszlassák. Elhatározták, hogy a nagykövet, ha alkalom kínálkozik rá, biztosítsa Ferenc József királyt Nagybritanniának iránta és a monarchia iránt való feltétlenül barátságos magatartásáról és tüntesse fel a valóságnak megfelelő világításban Anglia politikáját.

A nagykövet által tenni szándékolt nyilatkozatokat írásba foglalták és Grey azokat jóváhagyta.

A mikor Cartridge Bécsbe való megérkezése után Aehrenthal kihallgatásának a határnapját megállapította, Greyjel való megállapodásához képest értesítette Aehrenthal, hogy amennyiben a király a kihallgatáson a politika folyó ügyeire vonatkozó kérdéseket intézne hozzá, ő a Gray által jóváhagyott irat értelmében fog arra válaszolni. Egyben a nagykövet átadta Aehrenthalnak az irat másolatát, hogy mindenféle félreértések megelőzése végett, egy esetleges félhivatalos közlemény alapjául szolgáljon. A kihallgatáson a király ama kívánságát fejezte ki, hogy a hagyományos jó viszony Ausztria-Magyarország és Anglia között fenn-tartassék és tovább fejlesztessek, folyó politikai ügyekre azonban semmiféle célzást sem tett, mire Aehrenthal az iratot a nagykövetnek visszaadta.

Az egész incidens, ha ugyan erről szó lehet, csak abból állhat, hogy az angol kormány tisztázni óhajította a félreértéseket, ha azonban ezek tovább is fennállának és Anglia motívumait tovább is félremagyarázzák, ezért eltekintve Nagy-Britanniát vagy bécsi nagykövetét nem lehet hibáztatni.

MULATSÁG.

A Kossuth-dalkör estélye. A Kossuth-dalkör az idén is megtartja szokásos Sylvesteresti ünnepélyét. Az estély az Arany Bika dísztermében fog lefolyni a következő műsorral: 1. Nyitány. Előadja Veres Tóni zenekara. 2. Édes apánk, Kossuth Lajos. Szentirmay E.-tól. Előadja a dalkör. 3. Rajnai ut. Beschnittől. Előadja a dalkör. 4. Országos bordal. Thern-től. Előadja a dalkör. A műsor után tombola lesz, azután tánc. Az estély iránt széles körben nagy az érdeklődés.

A Petőfi dalkör januári hangversenye. A Petőfi-dalkör január második hangversenyére a készülődés nagyban folyik. Az agilis rendezőség minden lehetőet megtesz a siker érdekében. A közönség is nagy érdeklődést mutat az estély iránt, úgy, hogy már a legtöbb jegy elkelt s így a dalkör meg fogja valósítani hazafias vállalkozását s megünneplheti Segesváron nyugvó halhatatlan emlékü poétánk halálának évfordulóját.

Kubelik Jan itthon.

Tizenkét hónapig a föld körül.

(Saját tudósítónktól.) Debreceni házassága révén a debreceni közönség előtt kedvesen ismert Kubelik Jan földkörüli utjáról, a mely 1907. októbertől 1908. októberéig tartott, visszaérkezett „Bychor“ nevű kastélyába.

A művész megjárta Északamerikát, Honolulu, Ausztráliát, Új Zelandot, Ceiglant stb. Kubelik 12 hónap alatt 182-szer játszott s az egész körutazásának leírhatatlan, nagy sikere volt.

Első hangversenyének a newyorki Hypodromban 5325 látogatója volt és ez 5500-50 dollárt (több mint 27000 korona) jövedelmezett. Ausztráliában a legnagyobb tisztelettel fogadták őt és hangversenyein mindig a legelőkelőbb közönség jött össze.

Új Zeelandban a Maori főnökök nyilvánosan ünnepelték őt és ajándékokkal halmozták el, Sidnay és Melbourne városokban egész hangverseny sorozatot adott és pedig átlagos 17000—19000 koronás bevételekkel. A kiváló művész valóságos muzeumot hozott haza utjáról.

Budapesti egyetlen hangversenye csütörtökön, január 21-én lesz, a Vigadó nagytermében. Budapesti hangversenye után hír szerint Debrecenben is rendez egy hangverseny estét Kubelik Jan.

SZINHAZ.

Műsor:

Csütörtökön, dec. 31. Peleskei nótárius bohózat (C bérlet).

Pénteken, jan. 1. Délután: Tatárjárás operette. Este: Baba, Operette. A) bérlet.

Szombaton, jan. 2. Kutya van a kertben, bohózat. B) bérlet.

Vasárnap, jan. 3. Délután: Dollárkirálynő, operette. Este: Gépiró kisasszony operette. Ujdonság. Itt először.

* **Van-e elvámolni valója?** — Tegnap este ismét bérletközönség előtt került színre ez a vaskosan izetfen bohózat s dicséretére legyen mondvá a bérletközönség izlésének, nagyon sok páholy maradt üresen, miután egyik-másik bérlet-család nem élt jegyviszszaküldési jogával, hanem egyszerűen távol maradt a színháztól. Egyébként a színház zsufolásig megtelt. Ebből a tényből a színházigazgatósága levonhatja a következtetéseket. Ha ilyen darabot színre is hoz üzleti szempontokból, adja azt bérletszűnetben.

* **Gépirókisasszony.** Ebből a bájos zenéjű mulattató operettből naponta folynak a próbák a színpadon, hogy minél jobb előadás várja a vasárnapi bemutatót, mely iránt már is nagy érdeklődés mutatkozik.

* **Horváth Kálmán betegsége.** Horváth Kálmán a társulat kiváló tagja pár napja már beteg, de már annyira jobban van, hogy legközelebb felléphet.

Ujévi ajándékokat

igen olcsón lehet beszerezni a Debreceni Nagy Áruházban. Menyasszonyi kelengyék és női felöltők.

Gelbmann és Rosenfeldnél

DEBRECZEN, Piacz-u. 19. sz.

* **Peleskei nótárius.** Ma este kerül színre a legjobb magyar bohózat, tekintettel a szilveszteri multságokra 7 órai kezdettel. A peleskei nótáriust Györe Alajos, Tóti Dorkát a boszorkányt, Gerő Ida. Ezekon kívül az egész elsőrendű személyzet foglalkoztatva van. Előadás után kezdődik a Royal összes termében a szintársulat elsőrendű tagjai közreműködésével a nagy szilveszteri multság.

* **Szerencse fia.** A Magyar Színház nagyszerű darabja lesz a legközelebbi vigjátéki premierje a szintársulatnak. A szabólegényt, a szerencse fiát, a kiből miniszter lesz, Ternyei Lajos adja. A darabot Békés Gyula rendezi.

* **A bérlő közönséghez.** Az igazgató-ság tisztelettel kéri a t. bérlőket, hogy január 1-ével a bérlet második felét befizetni sziveskedjenek. A befizetés a színházi jegy pénztárnál történik, d. e. 9—12-ig, d. u. 3—5-ig. A bérlet egy a nyugtázás végett elhozandó.

Általános sztrájk Budapestén.

A szakszervezetek feloszlatása miatt.

— Távirati tudósítás. —

Tegnap számunkban jelentettük, hogy Andrassy Gyula gróf belügyminiszter erélyes kézzel belenyult a szocialisták darázs-fészkébe és azokat a szakszervezeteket, melyekről kiderült, hogy a multkorú véres utcai tüntetések tőlük indult ki, feloszlatta. Feloszlatta a belügyminiszter a vas- és fémmunkások központi szövetségét és összes szakcsoportjait, melyeknek keretébe tartozik az asztalosok szövetsége is.

A feloszlatás természetesen nagy recenztust keltett a szocialista munkások körében. Mint budapesti tudósítónk telefonálja az összes szocialista szakszervezetek bizalmi férfiai tegnap délután bizalmas gyűlésre jöttek össze és elhatározták, hogy Andrassy feloszlató végzésére a munkásság részéről általános sztrájjal felelnek. Kimondották, hogy Budapestén 24 órás tömegsztrájkot rendeznek. A bizalmi férfiak határozatához legtöbb szakma hozzájárult, sőt hat ezer malommunkás és ötezer hajómunkás már az este beszüntette a munkát. A fuvarosok szintén csatlakozni fognak az egy napos munkabeszünetezéshez.

A tömegsztrájk ma, éjjel tizenkét órától kezdve 24 óráig fog tartani. Még kétséges, hogy az élelmiszer és a szén-szállítók belemennek-e a sztrájkba, de valószínű, mert közöttük is nagy izgatás folyik. A nyomdászok és a pincérek ellenben teljes számmal sztrájkolni fognak. A ma esti és a holnap reggeli fővárosi lapok nem jelennek meg. Az ipari üzemek természetesen szintén szünetelnek.

A fővárosi rendőrség a rend fenntartása végett széleskörű intézkedéseket tett. A dolgozni akarókat a legmesszebb menő védelemben részesítik. A katonaságot e célra készenlétbe helyezik. Az általános sztrájk csak Budapestre vonatkozik, a vidékre nem terjesztik ki.

Berger József bűnhődése.

Ujabb két havi börtön.

A debreceni kir. törvényszéket hosszú ideig foglalkoztatta az a nagyszabású bűntény, melynek központjában Berger József kabai fakereskedő állott, kinek neve rengeteg váltóhamisításai révén lett hírhedt. Mikor nagyszabású manipulációit leleplezték, fél éven keresztül egymást érték ellene a feljelentések. A szenzációs ügyben végre is nagynehezen befejezték a vizsgálatot és a főtárgyaláson Berger Józsefet két évi fogházra két forumon a törvényszéken és ítélőtáblán elítélték.

Azonban a tárgyalások után is nagyon sok feljelentés érkezett a vizsgálóbíróhoz, melyeket már nem lehetett a többiekhez csatolni, így ezekben új főtárgyalás tartása vállott szükségessé.

Ez a főtárgyalás tegnap folyt le Hoffmann József táblabíró elnöke alatt. Berger természetesen ismét magánokirathamisítás miatt ült a vádlottak padján. A hamisításokat beismerte, mire a bíróság 7 havi börtönre ítélte. Súlyosító körülmény gyanánt szolgált, hogy Berger leginkább földhöz ragadt szegény embereket tett manipulációival tönkre. Berger József felebbezett az ítélet ellen. Ha ezt az ítéletet helybenhagyják, az esetben Berger büntetéseit összesítik.

HIREK.

— **Óévi és újévi istentiszteletek.** Az ev. ref. templomokban az óév utolsó délutánján fél 3 órai kezdettel a Nagytemplomban imádkozik Szele György lelkész, a Kistemplomban G. Szabó Gábor segédlelkész, a Kossuth-utcai templomban K. Tóth Kálmán lelkész, az Ispotálytemplomban Baróthy István segédlelkész. — Újév napján ugyancsak a ref. templomokban az istentiszteletek sorrendje a következő: a Nagytemplomban prédikál Szele György lelkész, a Kistemplomban G. Szabó Gábor segédlelkész, a Kossuth-utcai templomban K. Tóth Kálmán lelkész, az Ispotálytemplomban Baróthy István segédlelkész, a Csapókerterben Cs. Tóth Lajos 3. th., a Homokkertben Sárközy Lajos szénior. Újév napján délután a Nagytemplomban prédikál Sárközy Lajos szénior, a Kistemplomban Peleskey Sándor 4. th., a Kossuth-utcai templomban Bodnár Gábor 4. th., az Ispotálytemplomban Papp Géza 4. th. — A róm. kath. templomban az óév utolsó napján délután 5 órakor ünnepélyes hálaadó istentisztelet lesz szent beszéddel. — Holnap, újév napján reggel 6 órakor csendes szent mise, 7 órakor csendes szent mise, 8 órakor egyik kegyesrendi tanár a főgimnáziumi ifjúság részére csendes szent misét mond, 9 órakor az ünnepi nagy misét Gróh Ferenc prépost, plébános végi segédlettel, utána szent beszéd, háromnegyed 11 órakor a Svetits-zárda és az elemi iskolák növendékei jönnek szent misére, melyet Molnár K. Dezső h. isk. igazgató mond, fél 12 órakor csendes szent mise. Délután 3 órakor lytánia, utána rózsafüzér. — Az ágost. hitv. ev. templomban óév estjén 5 órakor és újév reggelén 10 órakor az istentiszteletet Materny Lajos főesperes végzi. Vasárnap délelőtt 10 órakor pedig az istentiszteletet Hudák János segédlelkész végzi.

— **A törvényhatósági utak kezelői.** A város külterületén fekvő törvényhatósági utak javításával és fenntartásával a polgármester a Reichmann-féle részvénytársaságot bizta meg. Ezen társaság fogja végeztetni az utak jókarban tartásához szükséges munkálatokat és az esetleges továbbépítéseket. A megbízás hat évig tart, vagyis 1914 december 31-ig. Ugyezen társaság kapta meg a város belterületén fekvő utaknak gondozását és a szükséges kő szállítását is.

— **Újévi tisztelgések.** Pénteken, újév első napján délelőtt folynak le a szokásos újévi üdvözlések. A városi tanács és a tisztikar a kisteremben fogja üdvözölni a polgármestert, az üdvözlő beszédet Vecsey Imre mondja. Innen Weszprémy Zoltán főispánhoz megy a tanács, akit Kovács József polgármester fog üdvözölni. Meggratulálják természetesen a többi hivatalvezetőket is, így Porubszky Jenő táblai elnököt, Faust Elek pénzügyigazgatót, Uhlarik Béla üzletvezetőt, az ügyvédek pedig Márk Endre kamarai elnököt.

— **Debrecen átirata Győrmege közgyűlésén.** Győrmege törvényhatósági bizottsága kedden délelőtt tartott közgyűlésén foglalkozott Debrecen átiratával, melyben a város a törvényhatóságokat tiltakozásra hívta fel a „Ne temere” ellen. Az átirat fölött nagy vita kerekedett, mert a törvényhatósági bizottság katolikus pap tagjai teljes számban felvonultak, hogy a tiltakozást s az átirat pártolását megakadályozzák. A hosszú vita után a közgyűlés mégis elfogadta az állandó választmány javaslatát s így Győrmege is feliratot fog intézni a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez, melyben kifejezi a ne temere elleni tiltakozását.

— **A városi tanács működésben.** Az ujonnan megválasztott városi tanács holnap tartja első ülését, amelyen már az összes tanácsstagok a saját rezortjukat referálják. Dr. Vargha Elemér a polgármesteri titkári hivatal holnap adja át Szabó Eleknek.

— **A csatornázási szabályrendelet jóváhagyása.** A csatornázási szabályrendelet ügyében a miniszter tegnap leiratot intézett a városhoz, melyben közli a várossal, hogy a szabályrendeletet jóváhagyta.

— **Székely Albert állapota.** Székely Albert bankigazgató, akivel karácsony vasárnapján súlyos baleset történt, valamivel jobban van. Lábát gipszbe tették, sebeit bevarrták. A szerencsétlenül járt igazgató állapota még mindig komoly és hetekig kell beteggyárat őrizni. A rendőrség már megállapította, hogy az öszszesűtközésért a bérkocsis felelős. Az eljárás megindult ellene gondatlanság címén.

— **A Szent László-Dalegyelet** multkorú rendkívüli hangversenyének szép sikerén fellelkesedve, január 16-ára, egy újabb nagy hangverseny, tea és táncest rendezését határozta el. A dalegyelet pártoló és működő tagjai családjuk nőtagjaival szintén a rendezők közé állanak úgy, hogy ez az est is — mint a tavalyi — a leglátogatottabb és legkedélyesebb farsangi estének ígérkezik. A nagy estét a Bika szálló disztermében rendezik és a változatos műsorú meghívókat a jövő hét végén adja ki az elnökség.

— **Kitüntetett és megjutalmazott munkások.** A kereskedelemügyi miniszter a debreceni iparkamara területéről öt ipari munkást részesített hosszú és buzgó ipari munkálkodásuk jutalmául egyenként 100 koronás állami jutalomban és küldött számukra egyuttal díszes elismerő oklevelet is. E kitüntetett munkások: Nyokó Mihály mázolósegéd Szolnok, Jungwirth Vencel vasöntő munkás Dolha, Spán Mihály üvegfuvo munkás Zelestye, Veres Gerzon gubássegéd Szatmár, Hegedüs János szabósegéd Debrecen.

Eredeti és új Bösendorfer
valamint
Wirth zongorák,

a helybeli piacon kizárólag **Szendró Sándor** zongora és hangszer raktárában kaphatók. — Legkisebb méretű „MINIATUR” zongorák hárfapédállal. Előnyös zongora bérlet. Mindennemű javítások és átujiítások szavatosság mellett mérsékelt áron eszközöltetnek. The Gramophon Lid-féle beszélő gépek és lemezek. Eredeti gramophonok 70 kor.-tól feljebb Üzlethelyiség Szent-Anna-utca 3. szám.

— **Kistisztviselők jutalmazása.** A városházán és a rendőrségen alkalmazott kisebb tisztviselők jutalmazásáról már megtették előterjesztéseiket a hivatalfőnökök. A jutalmakat újév első napján osztja szét Kovács polgármester.

— **Öngyilkos leány.** Sulyos sérüléssel, félholtan szállították a közkórházba a mentők tegnap este Taroszka Jolán 17 éves szobaleányt. Taroszka Jolán a Nap-utca 9. szám alatt szolgált. Az este úgy hat óra tájban bezárkózott szobájába és marólugott ivott. A rettenetes mérge csakhamar megtette hatását és kínos, panaszos hangokat csalt az eszméletlenül a földön fetregő leány ajkára. Erre figyelmessé lettek a házbeliek és az életunt leányhoz kihívták a mentőket. Valószínű, hogy a szerencsétlen szerelmi csalódás miatt vált életunttá. Állapota nagyon sulyos; aligha éri meg a reggelt.

— **Tisztújítás Tiszapolgáron.** Tegnap ment végbe a tisztújítás Tiszapolgár községben a következő eredménnyel: Főbíró lett Molnár József, másodbíró lett Cs. Tóth András, pénztáros lett Kovács Gábor, tanácsnok lett Makó István, Polonkay László és Szilvási Balázs.

— **A városatya választásokhoz.** A városatya választásokról hozott tegnapi tudósításunkból kimaradt Ekli József neve, akit a péterfia-utcai kerületben választottak meg városatyává. — Ugyancsak e helyen közöljük, hogy a hatvan-utcai kerületben nem dr. Szántó Sámuel, hanem Szántó Győzőt s a péterfia-utcai kerületben nem Kertész Istvánt, hanem Kertész Imrét választották meg városatyáknak.

— **Iktatói állás betöltése Böszörményben.** Hajduböszörményben tegnap folyt le a városi iktató választás Kovács Gyula alispán elnöklése alatt. Kovács Miklós örökébe a gyűlés egyhangulag Somossy Imrét választotta meg.

— **A színházi hírlap megszűnése.** A színházba járó közönség a holnapi naptól kezdve nem fogja élvezni a „Színházi Hírlap”-ot. Ugy értesülünk, hogy a lapkiadó egészségügyi szempontokból hosszabb időre elhagyja a várost s így természetesen elfognak maradni a színházi hírlapok is, amelyek már annyira belopódtak a közönség közzé, hogy hiányukat mindenki érezni fogja.

— **Gyujtogatások Mikepércsen.** Írtunk már arról, hogy a szomszédos Mikepércsen az utóbbi időben egymást érték a tüzesetek, melyek gyujtogatásból származtak. Tegnap ismét a mikepércsi Nagymező pusztán röpült föl a gyujtató vörös kakas s több kazalt elhamvasztott. Minden valószínűség szerint gyujtatók dolgoztak. A tetteseket keresi a rendőség, de eddig sikertelenül.

— **Reménytelen szerelem.** Berekböszörményből írják nekünk, hogy karácsony hétfőjén a nagy korcsma előtt Kiss Kálmán 18 éves legény szerelmi bánatában agyonlőtte magát. A serdülő legény egy év óta reménytelenül szeretett egy jómódu böszörményi leányt, aki karácsony első napján tartotta az eljegyzését egy debreceni legénnyel. — Az elkeseredett szerelmes fiú egész éjszaka ivott és reggel a korcsma előtt magára lőtt, de nem talált. Ekkor a revolvercsövét a szájába vette és ez a lövés halálos volt. A szerelmes legényt eszméletlenül vitték haza s nehény perc múlva meghalt.

— **Szép mellék keresetre** tehetnek szert bármilyen állásu urak, fegyverek, gramfonok, fényképező gépek és mindennemű hangszerek részletfizetéses eladással, bővebbet a Schwartz féle pipa üzletben a városházával szemben.

— **Az „Angol Királynő” szálloda megnyílik.** Van szerencsém a n. é. közönség szíves tudomására hozni, hogy Szilveszter-estére az „Angol Királynő” összes helyiségei megnyílnak. Remek konyháról és kitűnő italokról gondoskodva van. Kiváló tisztelettel Vilmos Béla tulajdonos.

— **Részletfizetésre** kaphatók fegyverek, gramfonok és lemezek, fényképező gépek mindennemű hangszerek, színházi látszók és Meidinger kályhák a Schwartz féle pipa üzletben a városházával szemben.

— **Olvasó közönségünk** szíves figyelmét felhívjuk a Néptakarékpénztár mai hirdetésére.

— **A Debreczeni Leszámoló Bank** m. sz. (Piacz-u. 49. főpostával szemben) olcsó kölcsönöket folyósít.

— **Percel Carola** tánciskolájában a beiratkozások megkezdődtek. Szent-Anna-utca 22. szám.

— **Divatos őszi és téli női és Leány felöltőket, boákat, model kalapokat** csak a Hajdumegye legnagyobb Rózsa-féle áruházban Kistemplombazár lehet már máttól kezdve olcsón vásárolni. Kérem meggyőződni! Legnagyobb raktár.

— **A kinek nincs téli kabátja,** de pénze sincs, forduljon Kaiser Salamonhoz, Hatvan-utca 2.

— **Ujév előtt mi legyen a cél?** Aczél antiquáriuma és papirkereskedése, ahol mindenféle ajándékkönyvek gyermekek és felnőttek részére, ugyszintén gyönyörű díszlelőpapirok, emlékkönyvek, képeslap-albumok stb. stb. mesés olcsón kaphatók. — Tessék próbát tenni. Kérem kirakataimat megtekinteni. Ujévi képeslevelezőlap ujdonságok. Telefon 575.

— **Kugler czukorkák** eredeti csomagolásban 1 és fél kilogramos eredeti fadóbozokban, valamint színházi csomagokban kapható a Hegedűs és Sándor czégnél, Kossuth-utca 11. Naponta friss szállítmány. Telefon 54. szám.

— **Hajdumegye** 10,000 lakosu községében 40 év óta fenálló rőfös és vegyes kereskedés más vállalat miatt bármikor átadandó, cím a kiadó hivatalban.

— **Vigyázzon!** Uraktól levett ócska ruhákat igen tisztességes árban vesz Rósenberg Béni, Bádogos-u. 4. 2194

— **Fiataloknak, és öregeknek, gyermekeknek és felnőtteknek a legszebb és legalkalmasabb ujévi ajándékot Mentze áruházában** szerezhetjük be a legelőnyösebben.

— **A főtéren** egy üzlethelyiség berendezéssel azonnal kiadó. Czim a kiadóban.

— **Meglepő eredmény.** Ha orvosaink segítségével sikerült a lázas, sulyos betegséget nehéz szülés, elvetelés, sulyos műtét, nagyfokú vérvesztés veszélyeit leküzdni, akkor a gyengült testi erő helyreállítása, az üdülési időszak megrövidítése a legfontosabb követelvény, mert egy sulyos betegségek csirái, melynek nyomán szenvedés és sorvadás jár, igen könnyen fészkelődnek be a gyengült szervezetbe. Kiváló orvosok ama igyekezete, hogy az üdülési időszak gyengességi állapotát FERROMANGANIN adagolása által megszüntessék, fényes eredményt járt. A betegek ezen gyógyszerelés mellett igen gyorsan erősödtek, az életerő, munkakedv, munkabírás, egészséges arcszín, étvágy, jól érzés fokoként és gyorsan állott be. A FERROMANGANIN-t szívesen szedték és jól tűrte azt a leggyengébb beteg is. Hir-

nevs orvosok ajánlják, hogy mily meglepő és gyors volt ezen szer használata mellett az üdülési szaknak a teljesen egészségi állapotba való átmenetele. Egy üveg ára 3 kor. 50 fill. Vásárlásnál ügyeljünk a FERROMANGANIN névre és a LEÁNYFEJ védjegyre, s utasítsunk vissza minden más hasonló nevű készítményt. Kapható minden gyógyszerárban, de biztosan Török József gyógyszerárban, Budapest, Király-u. 12. és Andrassy-ut 26. Debreczenben kapható: Központi drougeria, Mihalovits Jenő, Grósz Nagy Ferencz, és Muraközy László gyógyszerészeknél.

Száznegyvennyolcezer halott.

A messzinai katasztrófa.

Megmenekült magyar énekesnő.

Vérfagyasztó, irtózatos borzalom képét tárják elő a délolaszországi földrengésről és a messzinai katasztrófáról szóló, az éjszaka érkezett táviratok. — Ezek szerint a rombolás sokkal óriásibb, az áldozatok száma sokkal nagyobb, mint az első órákban gondolni lehetett.

Róma, dec. 30. Messzina megmaradt részeit a tűz teljesen elhamvasztotta. A környéken a tengerfenék teljesen megváltozott. A hajózás itt igen veszedelmes. A világító tornyok mind elpusztultak. Igen sok zátony keletkezett.

Palermó, dec. 30. Megbízható megállapítások szerint Messzina 160 ezer lakosa közül 148 ezer áldozata lett a földrengésnek. A sebesültek ezt a számot növelik. Szem és fültanuk állítása szerint a földrengés ötször ismétlődött. Reggiót a földrengés ugyszólván teljesen elnyelte.

Az ide kiküldött hajóhadosztály azzal tért vissza, hogy Reggionak nyomát sem találja, teljesen elpusztult. A halottak számát itt még hozzávetőleg sem tudják megállapítani.

Róma, december 30. A királyi páma érkezett meg a katasztrófa színhelyére. A felségek teljesen az események megdöbbentő hatása alatt vannak. Erkezésükkor a képviselők küldöttsége üdvözölni akarta őket, de a király azt válaszolta, hogy ez az idő nem alkalmas az ilyen badarságokra.

Róma, december 30. A megmenekültek között van Kolarek Paula budapesti magyar énekesnő. Az énekesnő Messzinában tartózkodott. A katasztrófa pillanatában a rombadülő szálloda harmadik emeletről leugrott. Szerencsére sulyosabb baja nem lett.

Fiume december 30. Az Adria tengerhajózási társaság Matlekovics hajója Messzina mellett időzött. Azt hitték, hogy a hajó elpusztult, de ma sértetlenül visszaérkezett, 1000 sérültet hozott magával. A Nagy Lajos és az Andrassy hajókról azonban még eddig semmi hír. Az Adriának ügynöksége volt Messzinában. Nyolc ügynök eltűnt. Azt hiszik, hogy ezek is odavesztek.

Budapest, december 30. Justh Gyula a magyar képviselőház névében részvét-táviratot küldött az olasz kamarának.

Nincs már gondja

hogy miként vegyen karácsonyi ajándékot, hogy nekelljen sok pénzt egyszerre kiadni miután csekély havi részlet fizetésre vehet mindennemű fegyvereket, gramfonokat hangszereket, fényképező gépeket, látszókat és valódi Meidinger kályhakkal, a minták láthatók Schwartz féle pipa üzletben a városházával szemben. — Levélbeni meghívásnak eleget teszünk. — Discretió biztosítva.

Ékszer, zsebórárt
bizalommal
jótállás mellett
Halász Nándor
2212
órás és ékszerész
lehet vásárolni
Debrecen, Piac-u. 24.
(Fehérló szálloda épület.)

Regény-csarnok.

12 Regény.

A nagy rejtély.

„Te itt!” szolt az öreg nőhez.
„Hogy vagy, Eustace?” felelé anyja nyugodtan. „Te is hallottál nénéd betegségről? Tudtad, hogy Ramsgaten van?”

Férjem nem felelt. Háziasszonyom a hallottakból a kikerülhetetlen következtetéseket vonva, oly bámulattal nézett rám, majd anyósomra s férjcmre, hogy még beszélni is elfelejtett. Én vártam; szemem férjemen csüggték — vajjon mit fog tenni. Ha még egy percig haboz felismerésben, egész jövőendő életem megváltozik — mert megvettem volna!

Ő nem habozott. Hozzám lépett és kezemet megragadta.

„Tudod-e ki ez?” mondá anyjának.
Az öreg nő azonnal rám tekintett és udvariasan meghajva magát, nyájasan válaszolt:

„Egy hölgy, kivel a parton találkozám, Eustace, s ki oly szives volt, hogy az általam elejtett levelet ismét kézbesítette nekem. Ugy hiszem, nevé is hallottam”, (s házi asszonyomhoz fordulva, folytatá) „nem Misstress Woodville-nak mondta-e?”

Férjem ujjai öntudatlanul oly görcsösen megszoríták kezemet, hogy fájdalmat okozott. De igazságosnak kell lennem; pillanatnyi gyáva habozás nélkül utbaigazítá anyját.

„Anyám”, szolt igen csendesen: „E hölgy az én feleségem.”

Az öreg nő mindedig ülve maradt. Most lassan felemelkedék és némán fiának szeme közé nézett. A meglepetés első kifejezése lassan letűnt arcáról. Helyébe a legiszonyabb harag és büszkeség nyilvánult vonásaiban, mit valaha láttam női arcban és szemekben.

„Sajnálom feleségedet”, mondá.
E szavakkal felemelé kezét és hidegen távozást intve fiának, nyugodt léptekkel folytatta utját, úgy a miot először láttuk — egyedül.

IV. FEJEZET.

Haza felé.

Magunkra maradv, pernyi csend állt be közöttünk. Eustace szolt meg legelőbb.

„Képes vagy-e gyalog hazamenni?” kérdé tőlem. „Vagy pedig Broadstairsig menjünk-e és onnan vasuton Ramsgatebe vissza?”

Oly nyugodtan tevő e kérdéseket, mi modorát illeti, mintha semmi különös nem történt volna. De szeméi és ajkai elárulták. Elmondák nekem a kinszenvedést, mely titokban gyöttré férjemet.

De a rendkívüli jelenet, mely alig pár perccel ezelőtt folyt le előttem, nemcsak hogy meg nem fosztott bátorságom végső maradványaitól, sőt ellenkezőleg, idegeimet felizgatá ismét és visszaadá önuralmam. Többnek vagy kevesebbnek kellett volna lennem egy szegény fiatal asszonynál, ha önézetemben sértve nem érzem vala magamat, s kíváncsiságom egyuttal a lehető legmagasabb fokra nem izgattatik azon

megmagyarázhatatlan magaviselet által, mit férjem anyjától tapasztalék, midőn Eustace mint feleségét mutatott be. Mi volt kulcsa azon megvetésnek, mit férjem iránt tanusított, s irántam kifejezett sajnálkozásának? Mikép magyarázható azon érthetetlen apathia, melylyel nevemnek kétszeri említését hallgatá? Mért hagyott el bennünket oly gyorsan, mintha már a merő gondolat is, hogy társaságunkban tölthetne még néhány percet, szenvedhetetlen volna reá nézve?

Életemnek első, legfőbb érdeke e perctől fogva e rejtélyek felderítése lón. Járnai! Oly lázas kíváncsiság vett erőt rajtam, hogy akár a viláig végéig elmentem volna, ha azalatt férjem mellettem marad s én az uton kikérdezhetem!

„Egészen jól vagyok ismét,” felelék.
„Menjünk vissza, ugy, amint jöttük gyalog.” Eustace háziasszonyunkra tekinté. A nő rögtön megérté.

„Nem fogom társaságomat feltolni, uram”, mondá élesen. „Ugy is dolgom van Broadstairsban s minthogy oly közel vagyok már, legjobb lesz, ha el is megyek oda. Jó reggelt Mistress Woodville!”

Neveket különösen hangsúlyozá s távozás közben még egy jelentőséges tekintetet vetett reám, mit eszmém jelen elfoglaltságában meg sem értheték.

Nem volt sem idő, sem alkalom annak értelmét tudakolnom. Feszesen meghajtvam magát Eustace előtt, ő is távozott, amint férjem anyja távozott az imént s Broadstairs felé irányozva lépteit, gyorsan tovább haladt.

Végre egyedül valánk.
Percig sem haboztam kérdéseimmel; sem időt, sem szavakat nem vesztegettem megelőző phrasisokra. A legegyszerűbben azt kérdém tőle:

„Mit jelent anyádnak magaviselete?
Válasz helyett kacagni kezdett — oly durva, hangos, nyers kacaj volt, annyira különbözött mindcn hangtól, mit ajkairól eddig hallék, annyira idegen s ijesztőleg, nem jelleméhez illő volt e hang, hogy megálltam a parton és szeliden megdorgáltam érte.

„Eustace, kérlek térj eszedre, „mondám” valóban megijesztesz.”

Nem figyelt rám. Ugy látszott, mintha valami mulatságos eszmét követne, mely épen felmerült gondolataiban.

„Ugy hasonlít anyámhoz!” kiáltotta olyképen, mintha ellentállhatlanul nevetésre indítaná őt valamely mulatságos eszméje.

„Mondd el az egészet Valéria, hogy volt!” mondá.

„Én mondjam neked? Ismétlém. A történetek után bizonyára a te kötelességed engemet felvilágosítani.”

„Hát nem látod a tréfát?” szolt.
„Nemcsak hogy semmi tréfát nem látod” felelék, „sőt ellenkezőleg oly valamit látok anyád magaviseletében és beszédében, mi komoly magyarázat követelésére jogosít.”

„Kedves Valériám! ha anyámat úgy értenéd, mint én értem őt, magaviseletének komoly magyarázata az utolsó dolog volna a világon, mit tőlem várnál. Mily gondolat anyámat komolyan venni! Ismét kacagásban tört ki. „Én egyetlenem, nem is sejtéd, mennyire mulattató ez eszme rám nézve.”

(Folyt. köv.)

Kiadó lakás.

Varga-u. 36. számú házban
1 modern utczai lakosztály viz-
és gázvezetékekkel, fürdő szobá-
val ellátva 1909. május 1-re

Kiadó.

Értekezhetni Piac-u. 44.
szám, ügyvédi irodában.

Még azokat is, akik éveken át mást
használtak, meghódította a valódi

ERŐ

sósborszesz,

mert mindazt egyesíti magában, amit egy igazán jó és hatásos háziasszonytól várni lehet. Öre az egészségnek, fertőtleníti, erősít és edzi az izmokat, fájdalomcsillapító. Páratlan mint a szájviz, haj- és bőrápolószert. — Szükséges minden háztartásban. — Kapható mindenütt 30 fill. 40 fill., 1 és 2 koronás üvegekben. Postán 10 kis üveget 3 koronáért küld utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után

KOSMOS labororium, G Y Ö R.
2265 Kapható mindenütt.

Földvári L.

debreceni első elektrotechnikai gyár
és villamos szerelési vállalat

Kossuth-utca 1. sz.

Villamos világítást, erőátvitelt, telefonok, villamos csengők berendezését, javításait, évi jókarban tartását, úgy helyben, mint vidéken, legjutányosabban eszközöl.

Telefon 168. sz.

1276

Uj! kóser Uj!

Bodega.

Allandóan raktáron tartok mindenféle füstölt husokat, hideg felvágottakat, virslit, szalvadás, liba-tepertőt. Zsir nagyban és kicsinyben jutányos árban kapható. Ugyisintén tisztán kezelt kávé kapható. — A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve vagyok kiváló tisztelettel

Kirschner Lipótné,
SIMONFY-U. 7.

2290

Aláírási felhívás.

A Néptakarékpénztár

mint szövetkezet

Debreczen, Piac-u. 30. sz. alatt

50 fillér törzsbetéttel 1909. január 1-vel

II-ik ötéves társulatát nyitja meg.

Akik hetenkint legalább 1 koronát és életkoruknak megfelelő táblázat szerinti csekély pótdíjat is befizetnek azon kedvezményben részesülnek, hogy a befizetett tőkájük nemcsak 4% kamattal lesz tőkésítve, de 1000 koronáról szóló életbiztosításhoz is jutnak, melylyel úgy a takarékoság mint a család jövőjéről való gondoskodás célja egyszerre és könnyen érvényre jut.

Uj tagok (férfiak és nők) ezen biztosítói rendszerbe beíratási díj és késedelmi kamat nélkül bármikor beléphetnek és megfelelő kölcsönre igényt tarthatnak.

Vidéki tagok postadíj nélkül eszközölhetik befizetéseiket.

Bővebb felvilágosítást nyújt

Az igazgatóság.

Donogán és Somossy
Menyasszonyi kelengye, szőnye g,
divatáruhaza

Debreczen,
Kistemplombazár.

Megérkeztek az **őszi idény ujdonságai** női ruhakelmék, Flannellek, selymek, ruhadiszekben.

Óriási választék!

Eladó házhelyek!

A vasuti gépjavitó műhely közelében a vámospércsi országut mentén fekvő ugynevezett Nyilas-telepen

házhelyek

valamint felépített munkás lakások kedvező részletfizetésre örök áron kaphatók.

Értekezhetni lehet **Dr. Márton Kálmán** ügyvédnél Piacz-u. 41. szám. Ujfalussy-ház.

Használt,

de teljesen kijavított sorvetőgépek minden nagyságban, ugyszintén a világhírű eredeti Melichárféle Unikum Drill vetőgépek továbbá Répavágók, Szecs kavágók, Ekék, Boronák, Szöllőzuzók, Borsajtók és általában mindenféle gazdasági eszközök kedvező feltételek mellett eddig nem létezett olcsó árban felelősség mellett kaphatók.

Bagi István

gazdasági gépraktárban Kaba. 2266

A bőr ápolása kötelesség az egészség érdekében s erre legalkalmasabb szer a

Mollitergin,

mely megőrzi a bőr (az arc- és kézbőrnek) üdeségét, hamvasságát, rózsaszinben játszó fehérségét. Megszünteti a kézvörösséget. Az eldurvult, kirepedezett és szélkifújta arcot vagy kezét, a legrövidebb idő alatt fehérré és puhává tesz! Poudre alá is igen ajánlható!

Hatása gyors és biztos! Mint bőrápoló szer páratlan! Teljesen fémmentes és ártalmatlan! Egy üveg MOLLITERGIN ára 1 K. Készítő helye s főraktára

Mihalovits Jenő
gyógyszertára a „Kigyó“-hoz
Debreczenben, Főpiac 31. sz. alatt,
1938 a városházzal szemben.

Légszesz és villamos csillárokat,
ámpolnákat, falikarokat, menyezet, asztali-, zongora és éjjeli szekrény-lámpákat készít petroleum és légszesz csillárokat, izlésesen átalakít villamosra vagy légszesz és villamosra

Kulcsár József
bronzműves, Debreczen, Szent-Anna-u. 6. szám alatt.
Telefon 638. szám.

A Hazai Gázizzófény részv. társaság debreczeni képviselője tart állandó nagyválasztéku raktárt légszesz szerelvény különlegességekből. A Modern technika óriási fölülmulthatatlan vívmánya a lefele égő légszeszlámpák 50 százalék légszesz megtakarítással. Kül és belvilágításra ivlámpák gyönyörű hatás fénynyel 3/4 rész megtakarítás villamos ivlámpa világítással szemben.

Non Oxid Porcellán invert égők 120 gyertya fény világítási erővel 50 százalék légszesz megtakarítással 85 liter légszesz fogyasztás óránként tehát 2 fillér.

Kiválóan tartós, állandó fényerejű „Radium fény“ gáz izzótesteket, (harisnyákat) melyek a legolcsóbbak.

Jókarban tartását jutányos árban elfogad, csillárok s. t. ujjátisztítását, valamint minden e szakmába vágó javításokat, elvállal gyorsan és szakszerűen végez.

LEOPOLD GYULA

GARVENS-SZIVATTYUK

rendkívül olcsók, csak elsőrendű minőség.

Garvens-szivattyut

Garvens-művek, WIEN XX/2.

TYUKSZENHALÁL

Ára 70 fillér.

A legjobb és legeredőbb sóborasz az

ERŐ SÓBORASZESZ

Ára 2 K, 1 K és 30 fillér.

Csemege-konzervek

BÉLHURUT

Felkai Konzervgyár, Barta József

PLATSCHEK VILMOS

FÉRFI- és GYERMEK-ruha áruhaza

RIVOLI

DIGESTOL GLÜCK

Doboz 2 kor.

FICHTENIN

DIAMANT és VADAS

BOGDÁNY

BOGDÁNY S

KÉZPASZTÁJA

Dr. KOVÁCS

Ha fáj a feje használjon azonnal

Beretvás - MIGRAIN - pasztillát,

BERETVÁS TAMÁS KISPEST.

PARIS

Schuller Kaszinó-étte

VI., ANDRÁSSY-UT 29. SZ.

Dr. KOVÁCS J.

homopátiail rendelő-intézet

KATZER

Szabó Lajos fiai

női divatáruház
gyapju és mosókelmékben

Ujévi vásár

leszállított 2370

jutányos áruk.

2272

Óh jaj!

Megfojt ez az
átkozott köhögés.

Köhögés, rekedtség és elnyálkásodás
ellen gyors és biztos hatásuk az

„EGGER”-mellpasztillái

az étvágyat nem rontják és kitűnő ízűek.
Doboza 1 és 2 korona. Próbadoz
50 fillér. Fő- és szétküldési raktár:
„N Á D O R” gyógyszerár Budapest,
VI., Váci-körút 17. szám.

Éljen!

EGGER-mellpasztilla
csakhamar meggyógyított.

~ Kapható Debreczenben: ~

Balázs Ödön, L. Kovách Nándor, Kocián Dezső, Mihálovics Jenő,
Muraközy László, Radákovics Géza, dr. Rothschnik V. Emil,
2202 Mauthner Alfréd és Tóth Béla gyógyszerészeknél.

Molnár Ferencz

Zádor Lajos utóda

női divattermében, Főter, városház alatt.

Alkalmi vásár

f. év decz. 31-ig bezárólag előnyös, mérsékelt árakban. Csakis finom divat-
cikkek: u. m. Costüm posztók, valódi gyapju ruha és blouz szövetek, színes
és fekete selymek. Női és gyermek felöltők: valódi szőrme és plüss kabátok,
boák és muffok, gyapju selyem és csipke blousok, színházi Paletok és Chállak.

Mult idényről visszamaradt felöltők félárban árultatnak ki.

2367.

A „Debreczen”

motorerőre berendezett nyomdája

Kandia-utcza 15. szám alatt.

A legujabb tchnikai eszközökkel szereltetett fel.

Modern gépek, új betűk s minden más eszköz rendelkezésre
áll ahhoz, hogy a nyomda művészies és izléses nyomtatványokat
állithasson elő.

Elvállal könyvek, levélpapír, boríték, eljegyzési értesítők, lako-
dalmi és báli meghívók s minden a nyomdai szakmába vágó mun-
kálatoknak művészies és izléses előállítását.

Megrendelések a nyomdában és a „Debreczen” kiadóhivatalában
eszközölhetők.

Minták, árjegyzéks költségvetés díjtalan.

A „Debreczen” nyomda
művezetője.